

JANUAR 2023
ERHVERVSSTYRELSEN

INKLUSION AF FRAFALDSTRUETtede ELEVER

SLUTEVALUERING

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

COWI

ADRESSE COWI A/S
Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

TLF +45 56 40 00 00
FAX +45 56 40 99 99
WWW cowi.dk

JANUAR 2023
ERHVERVSSTYRELSEN

INKLUSION AF FRAFALDSTRUETUDE ELEVER

SLUTEVALUERING

PROJEKTNR.	A099230
DOKUMENTNR.	428.S
VERSION	1.0
UDGIVELSESDATO	18.01.2023
UDARBEJDET	IRON
KONTROLLERET	LCPE
GODKENDT	LCPE

INDHOLD

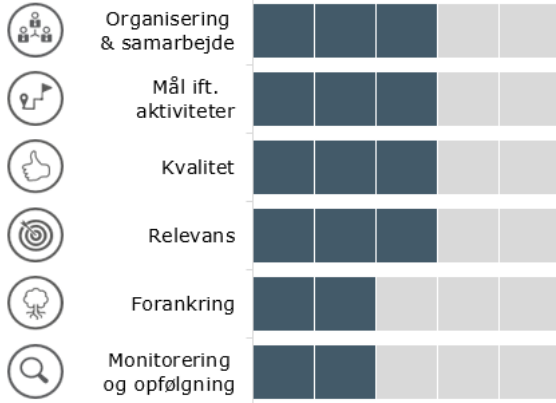
1	Resumé: Inklusion af frafaldstruede elever	1
2	Fakta om projektet	2
2.1	Projektets effektkæde	3
3	Overordnet status	3
4	Projektets implementering	4
5	Fremdrift og målopnåelse	8
5.1	Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle	8
5.2	Målopnåelse i forhold til output	9
6	Effektvurdering	10
6.1	Forudsætninger for effektskabelse	10
6.2	Indsatsens effektmål	11
7	Anbefalinger og læring	12
8	Bilag A: Sådan scorer vi	14

1 Resumé: Inklusion af frafaldstruede elever

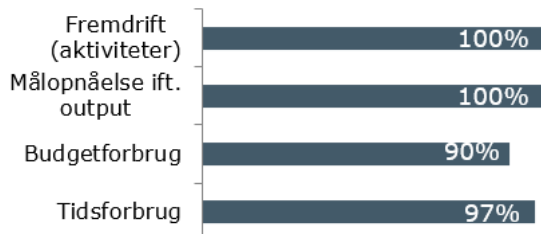
Projektets implementering

Gennemsnitlig score (skala: 0-5) **2,7**

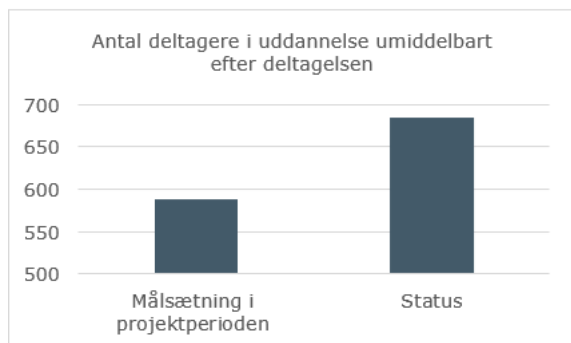
Projektet har været drevet af CELF, og der har været et godt samarbejde med partnerskolerne. Underviserne på skolerne efterspørger dog mere kommunikation fra styregruppen, samt mulighed for at sparre med undervisere ansvarlig for aktiviteter på andre skoler. Projektholder og partnerskolerne har udført aktiviteter af både individuel og kollektiv karakter, men kunne have haft et tydeligere fokus på projektets målgruppe af sårbare unge. Både de kollektive og individuelle aktiviteter vurderer vi dog er relevante for eleverne, og udfylder et tomrum i de eksisterende aktivitets- og vejledningstilbud på skolerne. Samtidig er eleverne tilfredse med aktiviteterne, og oplever dem som et tiltrængt pusterum eller håndsrækning. Indsatserne har efterladt eleverne mere motiverede til at gennemføre deres uddannelse, men det er samtidig uklart om aktiviteterne konkret har bidraget til fastholdelse af frafaldstruede elever. Projektet har primært fulgt eleverne gennem løbende dialog, og har begrænset opsamling og viden om elevernes udbytte af aktiviteter og forløbets effekter.

Målopnåelse

Der er i projektet realiseret det opsatte aktivitetsmål, der måler antal deltagere i inklusionsaktiviteter på erhvervsuddannelserne eller VUC. Outputmålet tæller ligeledes antal deltagere i projektets aktiviteter, men målet er ikke indfriet da det fastsatte måltal for antal deltagere er højere end hvad der måles af deltagere i aktivitetsmålet. Aktivitets- og outputmålene er således begge indikatorer for antal deltagere i forskellige aktiviteter på partnerskolerne målrettet inklusion og fastholdelse af elever.

Effektvurdering

På baggrund af deres deltagelse i projektets aktiviteter oplever flere elever at få redskaber til at gennemføre deres uddannelser, og nogle elever oplever en styrket tro på deres evne til at gennemføre en uddannelse. Derfor vurderer vi overordnet set, at projektets aktiviteter har bidraget til at udstyre eleverne med de rette forudsætninger for fastholdelse og inklusion på deres uddannelse. Effektmålet tæller antal elever som fortsat er i uddannelse efter de er stoppet i projektet. Idet effektmålet er baseret på deltagerlister fra alle projektets aktiviteter, er det dog ikke muligt at præcisere om effektmålet reelt tæller elever der har været frafaldstruet eller elever som alligevel ville have fortsat i uddannelse efter deltagelse.

2 Fakta om projektet

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekst-boks). Afsnittet afsluttes med en illustration af projektets 'effektkæde'.

Overordnet
projektbeskrivelse

Formålet med socialfondsprojektet *Inklusion af frafaldstruede elever* har været at mindske frafaldet af psykisk sårbare unge og/eller unge med opmærksomhedsforstyrrelser på erhvervsuddannelser og VUC på Lolland-Falster. Baggrunden for projektet var, at skolerne oplevede et forholdsvis stort frafald på erhvervsuddannelsernes grundforløb og på VUC, samtidig med at der er stigende samfundsmæssigt behov efter arbejdskraft med en erhvervsfaglig uddannelse. Projektet har haft fokus på at iværksætte aktiviteter på de enkelte skoler for at fastholde eleverne.

Indsatsen har oprindeligt bestået af følgende seks spor med henblik på at fastholde målgruppen på erhvervsuddannelser og VUC:

Aktivitet 1: Visitationssystem til målgruppen udarbejdes og visitation foretages

Aktivitet 2: Mentorstøtte

Aktivitet 3: Udvidet vejledersamarbejde

Aktivitet 4: Karrirecamps

Aktivitet 5: Særligt tilrettelagte forløb, der understøttes digitalt

Aktivitet 6: Overgangsordning for FGU-elever¹

Projektet har taget udgangspunkt i relationsarbejdet med eleverne på baggrund af tesen om, at det er sværere at forlade et fællesskab, end en uddannelse. Derfor har aktiviteterne i høj grad taget udgangspunkt i holdfællesskabet, og har herudover arbejdet med mentorforløb, udvidet vejledersamarbejde og karriere camps.

Projektholder har været Center for Erhvervsrettede Uddannelser Lolland-Falster (CELF). Herudover har VUC Storstrøm, EUC Nordvest Sjælland, EUC Sjælland, Køge Handelsskole (KHS), Zealand Business College (ZBC), SOSU Nykøbing og Roskilde Handelsskole indgået som partnere i projektet.

Figur 1 Kort info om indsatsen

FAKTA-BOKS	
Tilskudsmodtager:	Center for Erhvervsrettelse Uddannelser Lolland-Falster (CELF)
Sagsbehandler:	Camilla Wilms Jensen
Finansieringskilde:	Socialfonden (ESF)
Indsatsområde:	Inklusion, ungdomsuddannelse (ESF-3a)
Samlet budget:	DKK 10 mio.
Bevillingsperiode:	09.09.2019 – 31.12.2022

¹ Aktiviteten vedr. overgang fra FGU til erhvervsuddannelser er udgået undervejs i projektperioden, på baggrund af strukturelle udfordringer hos FGU'erne.

2.1 Projektets effektkæde

I dette afsnit beskrives hvilke effekter, det er hensigten at skabe med de bevilgede midler, samt hvordan disse effekter skal tilvejebringes. Effektkæden er udarbejdet på baggrund af projektansøgningen og efterfølgende tilrettet på baggrund af interviews med sagsbehandler og projektleder. Figuren nedenfor giver således et overblik over indsatsens primære aktiviteter, output af disse samt de effekter, som indsatsen på længere sigt forventes at bidrage til.

Figur 2 Rationalet bag indsatsen illustreret via en effektkæde

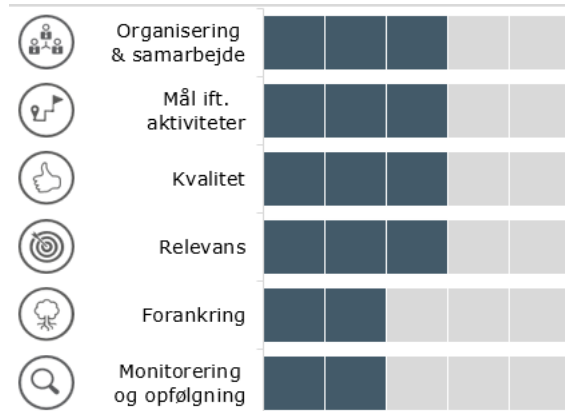
Hovedaktiviteter	→	Output	→	Effekter
<ul style="list-style-type: none"> Inklusion på erhvervsuddannelserne og VUC, herunder visitationssamtaler, tilknytning af mentorer (også med videokonferenceunderstøttelse), fysiske aktiviteter, karriereafklaringspil, digitale forløb, viden om ernæring og coaching Overgange fra VUC og FGU til erhvervsuddannelserne 		<ul style="list-style-type: none"> Målgruppen har fået afdækket egne ressourcer, udviklet sine sociale kompetencer og blevet forberedt til at fungere på en arbejdsplads Elevers barrierer for gennemførelse er minimeret via mentorer, elevkonferencer og vidensdeling mellem skoler (erhvervsskoler) Tæt samarbejde mellem vejledere fra VUC/FGU og erhvervsuddannelser har styrket elevernes valg af uddannelse) Temabaserede og erhvervsrettede camps har understøttet elevernes motivation for at gennemføre uddannelse Et holdfællesskab er udviklet og bidrager til at fastholde eleverne i uddannelse VUC- og FGU-elever har fået støtte til uddannelsesvalg 		<ul style="list-style-type: none"> Flere sårbare unge gennemfører en erhvervsfaglig uddannelse Større udbud af kvalificeret arbejdskraft med erhvervsfaglig baggrund Øget inklusion af sårbare grupper i samfundet

3 Overordnet status

På evalueringstidspunktet er hovedparten af de opsatte måltal realiseret. Dette til trods for, at projektet meget tidligt i forløbet blev påvirket af Covid-19 nedlukninger, da projektets aktiviteter afvikles i regi af uddannelsesinstitutioner. Projektperioden er undervejs blevet forlænget med seks måneder til ultimo 2022. Samtidig er aktivitetsmål A2 vedrørende overgange fra VUC og FGU til erhvervsuddannelserne udgået, blandt andet pga. strukturelle udfordringer hos FGU'erne.

4 Projektets implementering

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre.

Organisering og samarbejde

Projektet har været organiseret og drevet af CELF i et velfungerende samarbejde med partnerskolerne.

Projektet har været forankret hos CELF, der har været ansvarlig for administration og fremdrift i projektet. Herudover har en række partnerskoler indgået, og udført aktiviteter på hver deres skole. Partnerskolerne oplever CELF som en kompetent og tilgængelig samarbejdspartner, blandt andet ift. administration og hjælp til regler, krav og økonomi omkring projektet. Sparring omkring projektets aktiviteter er foregået løbende mellem CELF og repræsentanter fra partnerskolerne i en styregruppe. Styregruppen oplever stor værdi af møderne, og oplever også at korte virtuelle møder fungerer godt for at kunne samle op løbende og hyppigt. Styregruppen har brugt møderne til praktiske aspekter, samt til at opdatere og inspirere hinanden ift. aktiviteter, hvilket de vurderer har været givende, selvom skolerne har udført forskellige aktiviteter. Undervisere på skolerne har deltaget i en midtvejs konference, hvor der var mulighed for videndeling og inspiration gennem oplæg med ny viden indenfor området. Herudover er der udarbejdet et idekatalog med erfaringer fra skolernes aktiviteter, som er delt med lærerne. Samtidig efterspørger undervisere på skolerne dog mere kommunikation fra styregruppen, samt yderligere mulighed for løbende at sparre med undervisere ansvarlig for aktiviteter på andre skoler. På den baggrund vurderer vi, at der med fordel kunne have været et forum for undervisere på tværs af skolerne med mulighed for yderligere løbende faglig sparring om aktiviteterne og opsamling på de afprøvede forløb undervejs. Projektet giver samtidig udtryk for, at ekstern faglig sparring kunne have været relevant i forbindelse med udviklingen af aktiviteterne og sikre kvalificering af indsatsene.

Sammenhæng ml. aktiviteter og mål

Projektholder og partnerskolerne har udført aktiviteter af både individuel og kollektiv karakter, men kunne med fordel have haft et tydeligere fokus på projektets målgruppe af sårbare unge.

Indsatsen har inkluderet både individuelle og kollektive aktiviteter, og har været tilpasset den enkelte partnerskole. Konkret har for eksempel VUC Storstrøm afholdt

forløb hvor de har tilbudt karrieredage og udflugter for alle VUC's elever, dels med fokus på fastholdelse af eleverne, dels for at kvalificere målgruppen til opstart på en erhvervsuddannelse. Styregruppen fremhæver, at alle unge på VUC kan karakteriseres som en frafaldstruet gruppe, hvorfor inklusionsinitiativer er relevante for alle VUC's elever. Køge Handelsskole (KHS) har ligeledes primært fokuseret på kollektive aktiviteter, og har rettet deres forløb mod alle elever i en EUD-klasser. Projektleder på KHS beskriver, at forløbet ikke var motiveret af, at skolen havde meget frafald, men indsatsen har handlet om at styrke trivsel for eleverne på EUD og forebygge frafald. Zealand Business College (ZBC) har derimod primært tilbudt individuelle aktiviteter i form af mentorforløb til udsatte elever. SOSU Nykøbing har udført en bladning af individuelle og kollektive aktiviteter, ved at udvikle og uddele en folder til alle elever ved opstart på SOSU med information om tilbud på skolen, inklusiv mulighed for sociale aktiviteter eller vejledning. Vi vurderer, at det har styrket projektets tilbud, at det har været muligt for partnerskolerne at tilpasse deres aktiviteter særligt til deres målgruppe af elever. Under en fælles overskrift om inklusion, har hver partnerskole haft frihed i implementeringen af aktiviteter på deres skole.

Overordnet set har projektholder fokuseret på fastholdelse af elever gennem et fokus på trivsel og fællesskab for en bred gruppe af elever. Vi erfarer gennem interviews med elever og undervisere, at flere klasser har oplevet at aktiviteterne har øget deres trivsel og nogle elever oplever styrket tro på deres evne til at gennemføre en uddannelse. Dermed vurderer vi, at aktiviteterne har været relevante for formålet om at øge fastholdelse af elever på erhvervsuddannelser. Dog har vi på baggrund af de kvalitative interviews, ikke fået indtryk af, at der i udpræget grad er foretaget visitationssamtaler med hver enkelte elev, hvor særlige sårbare elever spottes, som beskrevet i projektansøgningen som en del af hovedaktivitet 1. Det vurderer vi har gjort det vanskeligt i projektet at målrette aktiviteterne til denne gruppe af elever, og vores erfaringer fra andre lignende inklusionsprojekter er, at det ofte kræver individuelle samtaler og støtte – frem for kollektive aktiviteter – at rykke denne gruppe af elever nærmere uddannelse eller fastholdelse på uddannelse.

Kvalitet,
målgruppens
oplevelse

Eleverne er tilfredse med aktiviteterne og oplever dem som et tiltrængt pusterum eller håndsrækning.

Gennem interview med VUC-deltagere, og herudover flere undervisere og mentorer på partnerskolerne, er det vores indtryk, at eleverne er glade for projektets aktiviteter. Herudover har projektet foretaget spørgeskemaer på baggrund af et par aktiviteter, hvor eleverne overordnet vurderer kvaliteten af aktiviteterne positivt. Deltagerne beskriver, at de kollektive aktiviteterne bidrager til deres trivsel, samt giver en mental pause og nødvendigt pusterum i hverdagen. Aktiviteterne giver eleverne fælles minder og mulighed for at interagere med hinanden på en måde der ikke er mulighed for i hverdagen, hvilket de oplever har en positiv indvirkning på fællesskabet og deres motivation for at møde op i skole. Eleverne efterspørger samtidig at have flere besøg fra erhvervsuddannelser, karrieredage, samt flere aktiviteter og ture ud af huset.

Relevans,
målgruppens
oplevelse

Både de kollektive og individuelle aktiviteter er relevante for eleverne, og udfylder et tomrum i de eksisterende aktivitets- og vejledningstilbud. På baggrund af vores interviews med elever, undervisere og

mentorer er det vores indtryk, at flere af aktiviteterne udfylder et tomrum i de eksisterende vejlednings- og støttemuligheder, og dermed imødekommer et uopfyldt behov. Ligeledes har skolernes ikke normalvis ressourcer til de kollektive aktiviteter som der er blevet gennemført i regi af projektet, hvilket interviewene indikerer har bidraget til styrket fællesskab i klasserne. Projektleder har ikke oplevet vanskeligheder ift. at skabe opmærksomhed omkring aktiviteterne og rekruttere deltagere, hvilket vi vurderer både er på baggrund af, at projekternes aktiviteter er attraktive for eleverne, samt at projektets aktiviteter har været rettet mod en bred gruppe af elever. Projektets målgruppe af psykisk sårbare og/eller unge med opmærksomhedsforstyrrelser på erhvervsuddannelser møder ofte mangeartede og komplekse udfordringer, der alle påvirker deres mulighed for at gennemføre en uddannelse. Vi vurderer, at projektets aktiviteter udfylder et behov hos denne målgruppe, men uden at kunne imødekomme hele elevernes behov, der er mere komplekse.

Forankring af output

Indsatserne har efterladt eleverne mere motiveret for at gennemføre deres uddannelse, men det er uklart om aktiviteterne konkret har bidraget til fastholdelse af frafaldstruet elever. Flere af aktiviteterne har fokuseret på at opbygge egenskaber hos individet, for eksempel udtrykker flere deltagere at de er blevet mere modige ift. at afprøve nye ting og rykke egne grænser. Dermed vurderer vi, at aktiviteterne har efterladt et positivt aftryk hos deltagerne og har samtidig styrket et fællesskab i klasserne. Dog vurderer vi, at potentialet for længerevarende forankring hos eleverne er mere usikkert, idet det er udvist om aktiviteterne har bidraget til at opbygge kompetencer hos eleverne som de fremadrettet kan bruge, ligesom det er usikkert om aktiviteterne har ført til konkret fastholdelse af elever. I forhold til forankring af indsatser og metodisk læring i projektet, har styregruppen udviklet et idekatalog, som samler op på initiativer udført i projektet, med henblik på at fungere som inspiration og vejledning til fremtidige aktiviteter. Hertil vil flere initiativer leve videre efter projektperioden. Flere af partnerskolerne arbejder videre med deres konkrete aktiviteter, blandt andet mentortilbud på ZBC og folderen med tilbud til eleverne udviklet på SOSU Nykøbing. Andre partnerskoler udtrykker, at de ikke økonomisk har mulighed for at fortsætte aktiviteter efter programperioden. I disse tilfælde har projektet dermed primært kommet nuværende elever til gavn, og ikke medført indsatser der gavner eleverne fremadrettet.

Monitorering og opfølgning

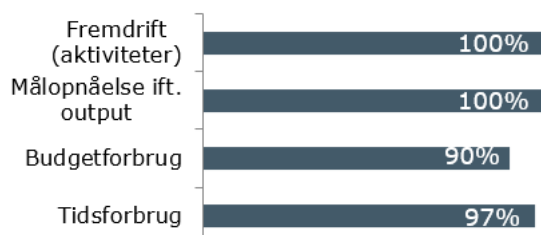

Opfølgning med eleverne er foregået løbende og ad hoc, men projektholder har begrænset opsamling og viden om elevernes udbytte af aktiviteterne og indsatsens effekter. Opfølgningen med eleverne har primært fundet sted løbende og mundtlig mellem elev og lærere, mentor eller tovholder for aktiviteterne. Herudover er de deltagende eleverne blevet fulgt med start og -stopskemaer igennem projektperioden, og projektholder har på baggrund af anbefalingerne i midtvejsevalueringen evalueret elevernes udbytte af aktiviteterne via et spørgeskema (dog kun for et par aktiviteter). Ifølge projektholder har monitorering af deltagerne været vanskeliggjort af at målgruppen er sårbare og udsatte elever, samt udfordringer med at følge deltagerens videre færd efter endt forløb. Samtidig gør projektholder og partnerskolerne opmærksom på, at det vil være mere givende og brugbart at bruge ressourcer på at hente indsigter i elevernes udbytte, end ressourcer der er stedet er brugt på at indhente start- og stopskemaer. Vi vurderer dog stadig, at der med fordel kunne

have været foretaget mere systematisk opfølgning af deltagernes udbytte og progression, samt opsamling på undervisernes og tovholders løbende feedback fra elever på bl.a. styregruppemøder.

5 Fremdrift og målopnåelse

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift i forhold til henholdsvis aktiviteter/milepæle og outputmål på evalueringstidspunktet. Nedenstående figur præsenterer den overordnede status på projektets fremdrift via fire overordnede indikatorer: fremdrift ift. aktiviteter, tid og budgetforbrug (afsnit 5.1) samt målopnåelse ift. outputmål (afsnit 5.2).

5.1 Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle

Afsnittet beskriver kort projektets overordnede fremdrift i forhold til de aktiviteter og/eller milepæle, som er opsat for projektet.

Status på evalueringstidspunktet er, at 100 % af de opstillede aktivitetsmål er nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status på opnåelsen af aktivitetsmålene fremgår af tabellen nedenfor.

Figur 3 Status ift. de opstillede aktivitetsmål på evalueringstidspunktet

Aktivitetsmål	Mål i projektperioden	Status	Målopnåelse i procent
A1: Inklusion på erhvervsuddannelserne og VUC (HA1)	1.289	1.289	100 %

Note: Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 18.11.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Der er i projektet realiseret det opsatte aktivitetsmål A1, der måler antal deltagere i forskellige inklusionsaktiviteter på erhvervsuddannelserne eller VUC. Aktivitetsmålet er opgjort på baggrund af elevernes udfyldte start- og stopskemaer. Aktivitetsmålet er i sig selv ikke så sigende for hvilke slags aktiviteter eleverne har deltaget i. Idet aktiviteterne har varieret på tværs af skolerne, er det varierende hvor dybdegående en aktivitet tallet dækker over. For eksempel har VUC opgjort alle deltagere på aktivitetsdage, og andre skoler har talt elever i mentorforløb. Vi vurderer, at aktivitetsmålet med fordel kunne være foldet ud i mere detaljerede aktiviteter, som kunne have givet større indblik i projektets erfaringer med de forskellige typer af indsatser og fremdriften.

Aktivitetsmål A2 (overgange fra VUC og FGU til erhvervsuddannelserne) er efter midtvejsevalueringen udgået pga. at de forberedende grunduddannelser (FGU) viste sig at være en mindre del af projektet på grund af lavt elevoptag, strukturelle udfordringer efter FGU'ernes oprettelse, samt af måleudfordringer.

Budget- og tidsforbrug

Nedenfor præsenteres projektets budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet.

Figur 4 Budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet

	Totalt budget	Forbrug d.d.	Procentvist forbrug
Budgetforbrug (mio. DKK)	10	8,9	90 %
Tidsforbrug (måneder)	39	38	97 %

Note: Projektets budgetforbrug er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 18.11.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at budgetforbruget er indrapporteret korrekt.

Undervejs i projektperioden har afviklingen af flere aktiviteter været påvirket af Covid-19 nedlukning. Projektet har indhentet udviklingen og afviklingen af aktiviteter og budgetforbrug i den sidste del af projektperioden.

5.2 Målopnåelse i forhold til output

Afsnittet beskriver kort status i forhold til de outputmål, som er opsat for projektet.

På evalueringstidspunktet er 78 % af de opstillede outputmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte målsætninger er gengivet i tabellen nedenfor.

Figur 5 Status ift. de opstillede outputmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning	Status på evalueringstidspunktet	Procentvis målopnåelse
B1: Antal deltagere	1.289	1.289	100 %

Note: Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 18.11.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Projektet har på evalueringstidspunktet realiseret det opsatte outputmål. Outputmålet er opgjort på samme måde som aktivitetsmålet og omfatter ligeledes antal deltagere i projektets aktiviteter, og giver derfor begrænset indblik i projektets fremdrift og gennemførelse af forskellige aktiviteter.

6 Effektvurdering

I dette afsnit præsenterer vi evaluators samlede vurdering af mulighederne for, at indsatsen vil skabe de ønskede effekter eller for at nå specifikke effektmål. Det primære grundlag for evaluators vurdering er spørgeskemadata indsamlet af projektholder. I den samlede vurdering indgår også indblik fra de kvalitative interviews, samt evaluators vurdering af bevillingsmodtagers arbejde med – i forbindelse med implementering af indsatsen – at sikre den størst mulige realisering af indsatsens effektpotentialer.

6.1 Forudsætninger for effektskabelse

Det er ikke muligt på evalueringstidspunktet præcist at opgøre de effekter, som indsatsen vil skabe efter bevillingsperioden. For alligevel at give et billede af indsatsens *potentiale* for effektskabelse, som er mere retvisende og præcist end output-indikatorerne alene kan vise, præsenterer vi i dette afsnit, hvordan indsatsen konkret har bidraget for at styrke deltagerens *forudsætninger* for at omsætte deres udbytte af indsatsen til de ønskede effekter.

Om datagrundlaget

På baggrund af midtvejsevalueringen har projektholder gjort tiltag for at evaluere aktiviteterne i projektet. CELF og SOSU Nykøbing Falster har sendt et elektronisk spørgeskema til deltagerne, og VUC Storstrøm og KHS har opsamlet gennem fokusgruppeinterview med deltagerne. Alle evalueringstiltag er dog på et meget begrænset deltagergrundlag, hvilket ifølge projektholder i høj grad skyldes, at målgruppen er sårbare og udsatte elever, samt at det har været vanskeligt at følge eleverne efter endt forløb. Således udgør data ikke en præcis beskrivelse af indsatsens effektskabelse, men giver en indikation af den forventede effektskabelse.

Indsatsens potenti- Baseret på de indsamlede spørgeskemabesvarelser kan vi konstatere, at:
ale for effekter

- > **Flere elever har oplevet at få redskaber til at gennemføre deres uddannelser.** Adspurgt om hvorvidt eleverne har lært noget nyt, som de kan tage med sig i deres uddannelse, har 5 elever svaret ja og 1 elev svaret nej. Eleverne uddyber besvarelsen med at de har lært, at de kan være ærlige og åbne omkring deres situation og behov, og modtage hjælp. En enkelt svarer, at eleven er blevet bekræftet i valget omkring uddannelse. Herudover nævner flere EUD-elever gennem et fokusgruppe interview, at de på baggrund af deltagelse i aktiviteterne har lært om håndtering af stress, samt at aktiviteterne har bidraget til et bedre fællesskab.
- > **Nogle elever oplever en styrket tro på deres evne til at gennemføre en uddannelse.** 3 ud af 6 elever har svaret, at deltagelse i projektet i høj grad har styrket deres tro på deres evne til at gennemføre en uddannelse, og 3 har svaret at de aldrig har været i tvivl eller ved ikke/ikke relevant. Det begrænsede datagrundlag gør det vanskeligt at få et samlet billede af projektets indvirkning på eleverne, og besvarelserne indikerer, at aktiviteterne har bidraget til fastholdelse af nogle elever, og samtidig at aktiviteterne også har inkluderet elever, som ikke har været frafaldstruet. Dette

understøttes som tidligere nævnt af, at vi vurderer målgruppen i indsatsen som bredere end oprindeligt tiltænkt.

Igennem de kvalitative interviews og spørgeskema data, giver elever og undervisere generelt udtryk for, at aktiviteterne har styrket fællesskabet og trivsel i klasserne. Vi vurderer også, at effekten har været varierende mellem aktiviteterne, idet aktiviteterne har haft varierende karakter. For eksempel, har mentorforløbene fået særlig positiv feedback omkring effekter fra elever og undervisere i form af øget personlig udvikling hos eleverne og øget lyst til at fortsætte på uddannelsen. Ved andre aktiviteter, er det sværere at vurdere de konkrete effekter. Derfor vurderer vi samlet set, at projektets aktiviteter har skabt visse positive effekter, og indgår blandt flere faktorer for elevers fastholdelse og inklusion på deres uddannelse.

6.2 Indsatsens effektmål

Tabellen nedenfor viser fremdriften mod effektmålene for indsatsen.

Figur 6 Status ift. de opstillede effektmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning i projektperioden	Målsætning efter projektperioden	Status	Procentvis målopnåelse
C1: Antal deltagere i uddannelse umiddelbart efter deltagelsen	588	0	684	+100 %

Note 1: Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 18.11.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.
Note 2: - angiver, at projektholdet endnu ikke er begyndt at samle data ind på denne indikator.

Effektmålet tæller antal elever som fortsat er i uddannelse efter de er stoppet i projektet. I projektets ansøgning beskrives aktiviteterne som rettet mod elever, der ikke ville blive inkluderet i skolen og senere heller ikke på arbejdsmarkedet, hvis ikke der bliver gennemført en særlig indsats. Idet effektmålet er baseret på deltagerlister fra alle projektets aktiviteter, er det ikke muligt at præcisere om effektmålet reelt tæller elever der har været frafaldstruet eller elever som alligevel ville have fortsat i uddannelse efter deltagelse. Projektholder udtrykker selv, at det vil være interessant og relevant med større viden om deltagere, deltageres faglige og sociale styrker, samt om projektet har haft indflydelse på deres udvikling og fastholdelse. Samtidig vurderer vi, at projektet med fordel kunne have haft et tydeligere fokus på konkret fastholdelse af sårbare elever, samt gjort yderligere indsatser for at opnå større viden om effekterne af aktiviteterne hos eleverne.

7 anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger² og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge.

Læringspunkt 1

Aktiviteter i inklusionsindsatser kan have både individuel og kollektiv karakter, og der opnås god effekt ved at inkludere begge. På baggrund af nærværende og andre projekter, erfarer vi, at aktiviteter af både individuel og kollektiv karakter kan være relevant i inklusionsprojekter rettet mod unge. Kollektive aktiviteter med en bred målgruppe af elever, er relevant med henblik på at styrke trivsel og fællesskaber på uddannelser der oplever stort fravær og frafald. De kollektive aktiviteter har en særlig styrke ved at udvikle deltagernes sociale egenskaber og samtidig styrke inklusionen i klasserne som helhed, uden at udstille enkelte elever som frafaldstruet. Der er fordele ved at arbejde omkring enkelte frafaldstruede elever på denne måde, ved at den pågældende elev ikke kommer til at føle sig udpeget eller udstillet foran de resterende elever. Samtidig er kollektive aktiviteter for mange sårbare elever der er frafaldstruet, ikke nok til at sikre fastholdelse i sig selv. For sårbare elever kan det være nødvendigt med individuelle tilbud, som rækker ud over elevernes sociale udfordringer og hjælper den pågældende elev i flere af de udfordringer de møder i forbindelse med deres uddannelse og hverdag. For eksempel kan disse individuelle aktiviteter være rettet mod elever der har mere komplekse udfordringer eller ikke er parate til at deltage i kollektive aktiviteter. Vi erfarer fra andre inklusionsindsatser, at særligt en kombination af individuelle og kollektive aktiviteter samlet set kan udvikle sårbare unge og styrke deres inklusion på uddannelse eller arbejde.

Læringspunkt 2

Det er vigtigt at skabe plads til forskelligheder i aktiviteter på hver skole, og samtidig skabe en fast ramme for aktiviteterne og erfaringsudveksle løbende. På baggrund af nærværende projekt erfarer vi, at i et projekt med flere partnerskoler er det særlig relevant at skabe plads til forskellighed og ejerskab på hver enkelt skole ift. hvilke aktiviteter der giver mening for deres målgruppe af elever. Samtidig vurderer vi, at det er vigtigt at skabe en fast ramme for aktiviteterne og understøtte aktiviteterne fælles formål gennem faste møder for erfaringsudveksling mellem undervisere, med mulighed for at sparre om aktiviteterne udførsel og virkningen af dem. Vi vurderer derfor, at der med fordel kunne have været et forum for underviserne på tværs af skolerne.

Ligeledes Projektholder oplever et behov undervejs i projektperioden for ekstern sparring til at bidrage med nye perspektiver og supplere til udviklingen af nye aktiviteter. Derfor vurderer vi, at der med fordel kan inddrages ressourcer eller faglige kompetencer undervejs i projektperioden, for eksempel i styregruppesammenhæng. Ligeledes efterspørger andre projekter vi har evalueret, mere tværgående erfaringsudveksling og netværk på tværs af socialfondsprojekter under samme prioritetsakse. På den baggrund vurderer vi, at det vil være relevant for projekter som disse at sparre med andre lignede projekter, særligt i

---

² Anbefalinger formidles kun i forbindelse med midtvejsevalueringer.

opstartsfasen af et projekt, med henblik på at udvikle aktiviteter og vidensdeling omkring udførelse.

Læringspunkt 3

Inklusionsindsatsers effekt kan være vanskelig at måle, og der er behov for en tydeligere defineret målgruppe og forventede effekter. Ved evalueringer af flere projekter under prioritetsakse 3 oplever vi i flere tilfælde, at projekterne har vanskeligt ved at tydeliggøre, hvilken virkning indsatsen har på målgruppen. Dette er naturligt nok, idet målgruppen ofte er præget af en række udfordringer og flere andre faktorer og forhold spiller ind på målgruppens progression, trivsel og uddannelsesvalg end hvad projektet alene kan rykke ved og tilskrives. Vi vurderer samtidig, at der er nogle rammemæssige elementer, som er væsentlige overvejelser for opstilling af indsatser med lignede fokus for at kunne tydeliggøre effektskabelsen yderligere:

- > **Tydeliggørelse af målgruppen og effektskabelse.** Som tidligere omtalt har projektet oprindeligt været orienteret en særlig gruppe af elever, men flere af aktiviteterne er imidlertid blevet gennemført blandt en bredere gruppe elever – herunder også nogen der ikke er frafaldstruede. I forlængelse af ovenstående læringspunkt oplever vi at forskellige aktiviteter kan være relevant for inklusion. Samtidig vurderer vi, at en tydelig defineret målgruppe vil gøre det lettere for projektholder at tydeliggøre projektets effektskabelse og den indvirkning som aktiviteterne har på deltagerne.
- > **Specifikke aktivitets- og outputmål, med plads og mulighed for tilpasning.** I nærværende projekt har aktivitetsmålet bestået af en enkelt indikator, der har målt antal deltagere i inklusionsaktiviteter på erhvervsuddannelserne eller VUC. Vi ser en mulighed i at lave flere aktivitetsindikatorer, der i højere grad afspejler de forskellige aktiviteter projektet omfatter. Selvom hver partnerskole i projektet udfører forskellige aktiviteter, kunne aktivitetsmål med fordel være mere præcise omkring aktiviteter og derigennem også at skabe et bedre grundlag for opsamling på projektets fremdrift i styregruppen og nødvendige justeringer.

Samme læring gør sig gældende ift. opstilling af output- og effektmål. Særligt idet at effektkæderne i projekter med fokus på inklusion ofte kan være "lange" og komplekse i den forstand, at de består af flere trin på vejen for at de unge fastholdes/kommer i uddannelse. Derfor vurderer vi det som relevant at opsætte indikatorer, der vidner om udviklingen hos deltagerne og forudsætningerne for effektskabelse. For eksempel gennem underviseren eller mentorens kontakt og opfølgende samtaler med deltagerne.

8 Bilag A: Sådan scorer vi

Overordnet

Alle scorer er udtryk for evaluators helhedsvurdering. Vurderingen er baseret på alle indsamlede data, herunder interviews med projekthold, sagsbehandler, partnere og deltagere samt evt. spørgeskemadata og statusrapporter m.v. I tilfælde med større usikkerhed i datagrundlaget foretager vi typisk et konservativt skøn.

1. Implementering (afsnit 4)

Projektets implementering vurderes på seks vurderingsparametre med en score fra 1-5, hvilket er præsenteret grafisk i rapportens kapitel 4. Den samlede implementeringsscore er baseret på gennemsnittet af de individuelle scorer for de seks parametre.

	Tildeling af scorer for hvert af de seks vurderingsparametre	Samlet implementeringsscore	Trafiklys
Score	Betydning	Gennemsnit	Trafiklys
5	Implementeringen er nyskabende og en inspiration for andre.	3,5 - 5,0	● [GRØN]
4	Implementeringen er meget tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.		
3	Implementeringen er tilfredsstillende. Visse forbedringspotentialer.	2,6 - 3,4	● [GUL]
2	Implementeringen er utilfredsstillende. Store forbedringspotentialer.	1,0 - 2,5	● [RØD]
1	Implementeringen er meget kritisabel.		

2. Målopnåelse (afsnit 5)

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på fremdrift ift. outputmål og sekundært fremdrift ift. aktivitetsmål. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklysscore er vejledende.

Trafiklys	Betydning	Slutevaluering	Midtvejs-evaluering
● [GRØN]	Målopnåelsen er som ønsket eller bedre.	95 % +	45 % +
● [GRØN]	Målopnåelsen er lidt under det ønskede niveau.	81 – 90 %	35 - 44 %
● [GUL]	Målopnåelsen er noget under det ønskede niveau.	65 – 80 %	25 - 34 %
● [RØD]	Målopnåelsen er meget under det ønskede niveau.	20 – 64 %	15 - 24 %
● [RØD]	Målopnåelsen er ikkeeksisterende eller tæt på.	0 – 19 %	0 – 14 %

3. Effektvurdering (afsnit 3)

På baggrund af dataindsamlingen (interviews og spørgeskema) fastlægger evaluator en samlet vurdering af muligheden for at realisere det forventede effektpotentialer.

Trafiklys	Betydning
● [GRØN]	Det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at projektet vil kunne realisere de forventede effekter.
● [GUL]	Det er ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at projektet når sine effektmål. Evaluator vurderer dog, at projektet vil realisere mindst halvdelen af de forventede effekter.
● [RØD]	Projektet vurderes ikke at realisere en tilfredsstillende andel af de forventede effekter.